

Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno diplomanta: **Petra Mervartová**

Téma a rozsah práce: **Diplomatická ochrana a její poskytování v mezinárodním právu (60 s.)**

Datum odevzdání práce: prosinec 2017

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomová práce Petry Mervartové se zabývá tradičním institutem mezinárodního práva, tj. diplomatickou ochranou. Přes velkou snahu o změnu postavení jednotlivce v mezinárodním právu a řadu mezinárodních smluv, které dávají fyzickým a právnickým osobám *locus standi* u mezinárodních tribunálů a umožňují jim žalovat cizí stát před mezinárodními judičiálními orgány, zůstává diplomatická ochrana obecnou možností, jak může stát chránit své zájmy spočívající v ochraně vlastních státních příslušníků v případě, že jim byla mezinárodně protiprávním jednáním cizích států způsobena újma, která nebyla reparována na vnitrostátní úrovni před orgány státu, který se takového mezinárodně protiprávního jednání dopustil. Od dob, kdy Emerich de Vattel formuloval se diplomatická ochrana stala zásadním institutem mezinárodního práva, která pomáhala napravovat křivdy způsobené jednotlivcům. To však není jediný význam diplomatické ochrany. Svým způsobem vedlejším efektem při uplatňování diplomatické ochrany u judičiálních orgánů byl rozvoj mezinárodního práva, který byl umožněn šťastnou souhrou okolností, zejména možností státu uplatňujícím ochranu obrátit se rozhodčí a soudní tribunály. To umožnilo formulovat celou řadu významných hmotněprávních a procesních otázek, aplikovat a interpretovat obyčejová a smluvní pravidla, uvést je v život a významně tím přispět k obohacení a zdokonalení mezinárodního práva. Stačí se podívat judikaturu nejvýznamnějších mezinárodních judičiálních orgánů a je zřejmé, že velká část jejich nápadu pochází právě z uplatněné diplomatické ochrany.

2. Struktura a obsah práce

Autorka se ve své diplomové práci snaží podat relativně komplexní přehled fungování diplomatické ochrany a návrhy na zdokonalení tohoto institutu.

Práce je kromě úvodu a závěru rozdělena do pěti kapitol. První kapitola se zabývá pojmem diplomatické ochrany, jejím historickým vývojem, podmínkami a prostředky jejího výkonu a porovnáním diplomatické a konzulární ochrany. V druhé kapitole je analyzován návrh článků o diplomatické ochraně Komise OSN pro mezinárodní právo a zmíněn přístup České republiky k tomuto návrhu. Autorka se rovněž zabývá tím, zda a do jaké míry je možnost obrátit se na stát a požádat o diplomatickou ochranu zakotvena v právním řádu České republiky. Dlužno podotknout, že její zjištění nejsou příliš povzbudivá. Třetí kapitola je věnována otázce diplomatické ochrany fyzických osob a podmínkám, za nichž ji lze uplatnit. Autorka si všímá i nových trendů a v závěru této kapitoly se zabývá otázkou možnosti poskytnout diplomatickou ochranu neobčanům. Čtvrtá část je věnována diplomatické ochraně právnických osob, což je velmi zajímavá otázka, zejména v souvislosti s růstem počtu TNC a MNC. V páté kapitole pak autorka věnuje pozornost odklonu od tohoto tradičního institutu a dokumentuje jej na systému mezinárodněprávní ochrany investic.

Celá práce i jednotlivé kapitoly jsou přehledně členěny, práce má logickou strukturu a diplomantka se jí striktně drží. Závěr je přehledný a autorka se v něm srozumitelně syntetizuje své poznatky.

3. Náročnost tématu

Zpracování práce vyžadovalo analýzu stávající právní úpravy, včetně přípravných prací na návrhu článků o diplomatické ochraně, dalších mezinárodních dokumentů, včetně příslušné rozhodovací praxe mezinárodních judiciálních orgánů. Autorka je analyzuje v historické perspektivě a prokazuje, že se seznámila s relevantními primárními i sekundárními informačními zdroji. Téma práce je proto možno považovat za náročné a tomu odpovídá i zpracování předkládané práce. Traktovanou materii se diplomantce podařilo slušně analyzovat a syntetizovat ve srozumitelných závěrech. Autorka práce se zaměřila jak na popis stávající podoby úpravy, tak na analýzu nejnovějších dokumentů vyjednávaných a přijímaných v dané oblasti a prokazuje tak velmi dobrý přehled o aktuální mezinárodněprávní úpravě a jejích nedostatcích.

4. Hodnocení práce

Předložená práce je systematicky členěna, autorka se drží zvolené struktury, jazykový styl a formální úroveň jsou na solidní úrovni, která odpovídá požadavkům kladeným na obdobný typ prací. Při zpracování vycházela diplomantka z relevantních primárních a sekundárních

zdrojů, které standardně cituje. Práci lze považovat za nadstandardně zpracovanou a v zásadě jí nelze nic podstatného vytknout.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

K obhajobě bych rád požádal o zodpovězení na to, jaký je praktický přínos návrhu článků o diplomatické ochraně a jaké jsou hlavní výhrady států k tomuto dokumentu.

Druhou otázkou je, zda svým způsobem jistou formu diplomatické ochrany může poskytnout i jiná entita než svrchovaný stát.

6. Doporučení

Závěrem bych rád uvedl, že celkově práci hodnotím velmi kladně, doporučuji ji k ústní obhajobě.

V Praze dne 15. ledna 2018

Vladimír Balaš